

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Det var måske også lidt polemisk at bruge et citat, men det var mere for at illustrere, at det ofte er sådan, at de regeringsbærende partier er mere villigt indstillede over for ændringer af grundloven, når de er i opposition. Det var bare det billede, jeg ønskede at få frem.

Det er muligt, at citatet ikke er det rette i den sammenhæng, men i hvert fald kan det ikke nægtes, at Venstre havde et mere åbent syn på en ændring af grundloven før 2001.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Det er ikke rigtigt. Jeg tror faktisk, at både statsministeren og jeg har været mere åbne i dag end dengang.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Hvis det er tilfældet, er der jo håb forude.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg vil gerne fortsætte lidt i samme spor som hr. Søren Krarup. Det, som jeg hørte hr. Ole Sohn sige, og som jeg også pludselig blev meget optaget af – det gav et ryk i mig; pludselig kom der noget, som man selv kunne have sagt, måske ikke så godt, men alligevel – var, at når folkestyret fungerer så godt, som det gør, er det ikke 1953-grundlovens skyld, men det er summen af love og traditioner. Man kunne tilføje hævd og vaner.

Det er et rigtig godt konservativt synspunkt. Det kunne virkelig være sagt i 1700-tallet af Edmund Burke, konservatismens fader.

Jeg vil sige til hr. Ole Sohn, at et folk – og med et folk mener jeg et folk, som ikke er druknet i et multietnisk kaos, men som er intakt og har sin tradition intakt – netop har den uskrevne ballast med sig, som Søren Kierkegaard engang kaldte Danmarks reale forfatning.

Kl. 19.15

Er hr. Ole Sohn ikke enig med mig i, at hvis denne reale forfatning, som er usynlig, uskrevet, ikke er der, så er grundloven og en hvilken som helst anden lov i virkeligheden ikke det papir værd, den er skrevet på? Det er den ikke, hvis ikke den ses i lyset af en traditionsballast, som får det hele til at fungere.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg er fuldstændig enig. Vi bygger vores politik og vores hverdag på summen af de traditioner, de love, de regler, som er vedtaget op igennem tiden, ikke bare i vores tid, men igennem generationer. Sådan skal det også være, og sådan vil det også være selv med en grundlovsændring.

Sådan var det også, da vi ændrede grundloven i 1953 og tidligere. Vi bærer jo historien og traditionerne videre, for et samfund kan kun fungere, hvis det, som hr. Jesper Langballe kalder den reale forfatning, er intakt og bliver båret med, og det skal den også gøre. Selv om jeg her har givet udtryk for det forslag, vi har fremsat til en ny grundlov, så er det jo udtryk for vores holdningsmæssige tilgang til det.

Det, der er forudsætningen for, at man kan ændre grundloven, er jo, at der er et bredt flertal i Folketinget, og det bliver der kun, hvis man samlet set får trukket summen af den reale forfatning med ind i en eventuel grundlovsændring, så i det lys har hr. Jesper Langballe ret.

Formanden:

Tak til hr. Ole Sohn. Så er det hr. Svend Auken som ordfører for forslagsstillerne.

Svend Auken (S):

Det har været en lang og indholdsrig debat, og jeg vil gerne for mit vedkommende sige tak for, synes jeg, mange gode og spændende synspunkter. Jeg synes, det er fremgået med al tydelighed, at det ikke kun er sproget eller signalværdien, der er noget i vejen med, det er også det indholdsmæssige. Ikke fordi den grundlov, vi har, er kassabel eller elendig, det er slet ikke det, men den lever ikke op til de ønsker, man kan have i dag.

Hr. Niels Helveg Petersen har nævnt en lang række ting, som egentlig ordensmæssigt burde stå i grundloven, fordi de nu er blevet sædvane og på grundlovsniveau, men derudover er der jo nogle problemstillinger affødt af den tekniske udvikling, den internationale udvikling og betydningen af natur og miljø, erkendelsen af begrænsede ressourcer, som gør, at man må skrive nogle paragraffer anderledes, end man ellers vil have gjort.

Der er også det behov, som fru Birthe Rønn Hornbech nævnte, for at få en klarere beskrivelse af den indbyrdes kompetencefordeling mellem de forskellige statsorganer. Jeg tror i øvrigt også, at det er statsministeren, der tidligere har